

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FİKRİ VE SINAİ MÜLKİYET HAKLARINA İLİŞKİN İLKE VE ESASLAR YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

MADDE 1 – Amaç ve Kapsam

Bu yönerge, İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim elemanlarının, öğrencilerin ve stajyerlerinin patent, faydalı model, tasarım vb. her türlü fikri ve sınai mülkiyet haklarının belirlenmesi, korunması, gelirlerinin paylaşılması, lisanslanması ve ticarileştirilmesi konularındaki çalışma usul ve esaslarını düzenler.

MADDE 2 – Dayanak

Bu yönerge 10/01/2017 tarihli 29944 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’na, 06/11/1981 tarihli 17506 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na ve 24/04/2017 tarihli ve 30047 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik ile 29/09/2017 tarihli 30195 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik’e dayanılarak hazırlanmıştır.

MADDE 3 – Tanımlar

(1) Bu Yönergede geçen;

- a) **Araştırma:** Herhangi bir ürün, hizmet, süreç ya da ekonomik değer içeren bir fikrin geliştirilmesini mümkün kılacak ya da ilerletecek bilginin üretilmesi için yapılan deneysel ve uygulamalı çalışmaları,
- b) **Araştırmacı:** Üniversite kaynaklarını kullanan ve Üniversite’de araştırma görevi icra eden ya da harici destekleyici ve sponsorlar tarafından finanse edilenler de dahil olmak üzere başka bir şekilde Üniversite tarafından yürütülen araştırma projelerine katılan, üniversitenin tam ve yarı zamanlı çalışan öğretim elemanları, üniversite öğrencileri (ön lisans, lisans ve lisansüstü), stajyerleri, üniversitenin diğer personeli ile tüm misafir araştırmacıları,
- c) **Araştırma Projesi:** Kamu destekli Ar-Ge projeleri, Ar-Ge projeleri, Uluslararası Ar-Ge projeleri ve diğer projeleri,

Kamu Destekli Ar-Ge Projeleri: Üniversite araştırmacılarının araştırma-geliştirme faaliyetleri amacıyla yer aldığı projenin toplam bedelinin, tamamının ya da bir kısmının kamu desteklerinden (AB Proje hibe destekleri dahil) karşılandığı projeleri,

Araştırma Geliştirme Projeleri: Üniversite araştırmacılarının araştırma-geliştirme faaliyetleri amacıyla yer aldığı projenin toplam bedelinin, tamamının ya da bir kısmının üçüncü taraflarca ödendiği ve/veya Üniversite’nin söz konusu proje sözleşmesine taraf olduğu projeleri,

Uluslararası Ar-Ge Projeleri: Üniversite araştırmacılarının araştırma-geliştirme faaliyetleri amacıyla yer aldığı projenin toplam bedelinin, tamamının ya da bir kısmının uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından karşılandığı projeleri,

Diğer Projeler: Üniversite araştırmacılarının üçüncü taraflar ile gerçekleştirdikleri danışmanlık projeleri dahil olmak üzere kamu destekli Ar-Ge, uluslararası Ar-Ge projeleri dışındaki diğer projeleri,

- d) **Başvuru Sahibi:** Fikri mülkiyet haklarının korunması için yetkili kurumlara başvuru yapan ve fikri mülkiyet hakkının sahibi olan kişi/kişileri, kurum/kurumları,
- e) **Buluş:** Tarım alanı da dahil olmak üzere sanayinin herhangi bir kolunda mevcut problemlere teknik çözüm getiren yeni bir cihaz, ürün veya yöntemlerin tümünü,
- f) **Buluşçu/Buluşu Yapan:** Fikri mülkiyet hakkının oluşturulmasına katkıda bulunan Üniversite çalışanları ile araştırmaya katılan ve/veya araştırma yapan diğer kişileri,
- g) **Buluş Bildirim Formu:** Buluşa ait teknik/detay bilgilerin yer aldığı ve buluşçu/buluşçuların yazılı olarak yaptığı bildirimini,
- h) **Çalışan:** Özel hukuk sözleşmesi veya benzeri bir hukuki ilişki gereğince başkasının hizmetinde olan ve bu hizmet ilişkisini işverenin gösterdiği belli bir işle ilgili olarak, kişisel bir bağımlılık içinde ona karşı yerine getirmekle yükümlü olan kişiler ile kamu görevlilerini,
- i) **Devir Sözleşmesi:** patent/faydalı model/tasarım başvurusu sahibinin, patent/faydalı model/tasarım başvurusu üzerindeki hakkını, unvanını ve menfaatini bir başkasına devrettiği bir sözleşmedir.
- j) **Eser:** Sahibinin özelliğini taşıyan bilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar ile sinema eserleri olarak sayılan her çeşit fikir ve sanat ürünlerini,
- k) **Fikir Ürünü:** Bir biçim verilerek ifade edilmiş fikirleri,
- l) **Fikri Mülkiyet Hakları:** Patent, faydalı model, tasarım, entegre devre topografyaları, bilgisayar programları, know-how, ticari sır vb. her türlü fikri ürünler üzerindeki hakları,
- m) **Gelir Payı:** Üniversitenin fikri mülkiyet hakkından elde ettiği gelirden buluşçulara dağıtılan tutarı,
- n) **Hizmet buluşu:** Çalışanın, bir işletme veya kamu idaresinde yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği veya işyerinin faaliyet gösterdiği alanlar içinde, büyük ölçüde işletme veya kamu idaresinin deneyim ve çalışmalarına dayanarak iş ilişkisi sırasında yaptığı buluşları,
- o) **İTÜNOVA TTO:** İstanbul Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi'ni,
- p) **İnovasyon:** Yeni veya önemli ölçüde değiştirilmiş ürün (mal/hizmet) ya da süreci; yeni bir pazarlama yönteminin veya iş uygulamalarında, iş yeri organizasyonunda ya da dış ilişkilerde yeni bir örgütsel yöntemin uygulanmasını,
- q) **Kanun:** 10.01.2017 tarihinde yürürlüğe giren 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununu,
- r) **Know-How:** Belirli bir faaliyetin yürütülebilmesi için gerekli olan bilgi birikimini,
- s) **Kuluçka Merkezi:** Şirketlere belli koşullarda ve belli süre için rehberlik hizmeti sunan, ofis alanı sağlayan ve yatırımcı bulma gibi konularda destek olan merkezi,
- t) **Kurum:** Türk Patent ve Marka Kurumu'nu,
- u) **Lisanslama:** Fikri mülkiyet haklarının kullanımının bedel karşılığında kiralınmasını,
- v) **Marka:** Bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde ve sicilde gösterilebilir olması koşuluyla; kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işareti,
- w) **Öğrenci:** İstanbul Teknik Üniversitesi'nin ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerini,
- x) **Öğretim elemanı:** İstanbul Teknik Üniversitesi'nde görevli öğretim elemanlarını,
- y) **Ön araştırma raporu:** Teknolojinin patentlenebilirlik kriterlerini taşıyıp taşımadığına dair görüş bildiren raporu,

- z) **Patent:** Teknolojinin her alanındaki buluşlara; yeni olması, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması koşuluyla ulusal patent ofisleri tarafından verilen yasal fikri mülkiyet hakkını,
- aa) **Rektör:** İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör'ünü,
- bb) **Rektörlük:** İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nü,
- cc) **Senato:** İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosunu,
- dd) **Serbest buluş:** Hizmet buluşlarının dışında kalan buluşları ve yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşların dışında kalan buluşları,
- ee) **Sınai Mülkiyet Hakları Değerlendirme Kurulu (SMHDK)**'nu: İstanbul Teknik Üniversitesi Sınai Mülkiyet Değerlendirme Kurulu'nu,
- ff) **Spin-Off Şirketi:** Bir kamu kurumu veya üniversitenin entellektüel birikimiyle kurulan küçük ve yeni teknoloji tabanlı şirketleri,
- gg) **Stajyer:** İstanbul Teknik Üniversitesi'nde görevli stajyerleri,
- hh) **Start-Up:** Yeni kurulmuş ve hızla büyüyen girişimi,
- ii) **Tasarım:** Ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümünü,
- jj) **Teknokent:** 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren Yönetici Şirketi
- kk) **Teknoloji Değerlendirme Raporu:** Teknolojinin ticari ve pazar potansiyeline dair görüş bildiren raporu,
- ll) **Ticarileştirme:** Fikri mülkiyet haklarının; devir, lisanslama, kuluçka merkezi, start up ve spin-off şirketi aracılığı ile veya herhangi bir şekilde kullanılması da dahil olmak üzere ticari amaçlı tasarrufunu,
- mm) **Üniversite:** İstanbul Teknik Üniversitesi'ni,
- nn) **Üniversite Kaynağı:** Doğrudan veya dolaylı olarak Üniversite tarafından sağlanan, nakdi destek, ekipman, sarf malzemeleri, laboratuvar, atölye ve insan kaynakları dahil olmak üzere her türlü kaynağı,
- oo) **Üçüncü Taraf:** Araştırmacıların, proje geliştirilmesi, buluşun değerlendirilmesi ve desteklenmesi, buluşa ait fikri mülkiyet haklarının ticarileştirilmesi ve bunlarla sınırlı olmayan amaçların gerçekleştirilmesi için temas halinde oldukları ve/veya işbirliği yaptıkları kişi, kurum ve kuruluşları,
- pp) **Yatırım:** Belirli bir kaynağın veya değer, gelir sağlamak amacıyla kalıcı bir biçimde kullanılmasını,
- qq) **Yönetici:** İTÜNOVA TTO Yöneticisi'ni,
Üniversite Yönetim Kurulu: İstanbul Teknik Üniversitesi Yönetim Kurulu'nu,
İTÜNOVA Yönetim Kurulu: İTÜNOVA Teknoloji A.Ş. Yönetim Kurulu'nu,
- rr) **Yönetmelik:** 29/09/2017 tarihli ve 30195 sayılı Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmeliği,
- ss) **Yükseköğretim Kurumları:** 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan yükseköğretim kurumları ile Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumlarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

MADDE 4

(1) Araştırmacıların, geliştirdikleri her türlü buluş ile ilgili 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşlar Madde 121-2'ye göre; Üniversite'ye bildirim yapma zorunlulukları bulunmaktadır.

(2) Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik Madde 28-1'e göre; Araştırmacıların, Üniversite'de edindiği bilgi ve tecrübe ile ortaya çıkan hertürlü buluş ile Üniversite kaynağını kullanarak yaptıkları bilimsel araştırma ve çalışmalar sonucu ortaya çıkan her türlü buluş üzerinde Üniversite hak sahipliği talebinde bulunabilir.

(3) Üniversitenin hak sahipliği talebinde bulunduğu fikri mülkiyet haklarının korunması için yapılan başvurularda; araştırmacı buluşçu, Üniversite ise başvuru sahibi olarak yer alır.

(4) Üniversitenin hak sahipliği talebinde bulunmadığı buluşlarla ilgili olarak araştırmacının hakkı saklıdır.

(5) 2547 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde tanımlanan öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin diğer kamu kurumları veya özel kuruluşlarla belirli bir sözleşme kapsamında yapmış oldukları çalışmalar sonucunda ortaya çıkan buluşlar üzerindeki hak sahipliğinin belirlenmesinde, diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla sözleşme hükümleri esas alınır.

(6) Üniversite, her türlü araştırma projeleri kapsamında ortaya çıkan buluşlara ortak olma ve lisans bedeli talep etme hakkına sahiptir.

(7) Araştırmacıların, Üniversite kaynakları kullanılmaksızın alanları dışında gerçekleştirdikleri buluşlar serbest buluş niteliğindedir ve buluş üzerindeki inisiyatif buluşçuya aittir.

(8) Üniversite tarafından, başka bir kurumda misafir araştırmacı, proje ortağı veya yardımcı araştırmacı vb. olarak görevlendirilen araştırmacıların faaliyetleri sonucu ortaya çıkan fikri mülkiyet hakkı niteliğindeki haklar, Üniversite ile diğer kurum arasında yapılacak bir sözleşme ile belirlenir.

(9) Üniversite dışında görevlendirilen araştırmacı, Üniversite'ye ait bir fikri hakkı kullanarak görevlendirildiği kurumda buluşun iyileştirilmesi/geliştirilmesi için bir projeye dahil olması durumunda, Üniversite'ye bilgi vermekle yükümlüdür. Gerekli durumlarda Üniversite'nin know-how için lisans bedeli talep etme hakkı saklıdır.

(10) Buluşu yapan, Üniversite'de elde ettiği deneyim ile ilgili olarak ve/veya Üniversite'nin olanaklarını kullanarak geliştirdiği buluşa ilişkin Üniversite'ye bildirim yapmadan bir patent başvurusunda bulunmuşsa, patent başvuru tarihinden itibaren gecikmeksizin Üniversite'ye bildirimde bulunmalıdır. Buluş yapanın bildirimde bulunmaması sebebiyle Üniversite'nin uğrayacağı her türlü hak kaybı ve zarardan buluşu yapan sorumlu olacaktır.

(11) Buluşu yapan, başvuru işlemlerinin veya patent hakkının sürdürülebilmesi için Üniversitenin ihtiyaç duyduğu bilgileri sağlamakla yükümlüdür.

(12) Milli güvenlik açısından önem taşıyan buluşlar (gizli patent) hakkında 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır.

(13) Bu yönerge kapsamında yapılan araştırma, geliştirme faaliyetleri ile ilgili bütün işlemlerde araştırmacı ve sürece katılan diğer tüm tarafların gizlilik ilkelerini esas alarak hazırlanan sözleşmeye uygun davranması esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yükümlülükler

MADDE 5 – Üniversitenin Yükümlülükleri

(1) Üniversite; fikri mülkiyet hakları konusundaki tüm bildirimlerin alınması, yanıtlanması ve yürütülmesiyle ilgili işlemleri İTÜNOVA TTO aracılığıyla yapar.

(2) Üniversite, fikri mülkiyet haklarının korunması ve bu hakların kamu yararına aykırı kullanımının engellenmesi için gizli nitelikteki bilgi ve belgelerin saklı tutulması için gerekli tedbirleri almak ve buluşun gizliliğini korumak yükümlülüğü altındadır.

(3) Üniversite, hak sahipliği talebinde bulunduğu fikri mülkiyet hakları (patent/faydalı model/tasarım) ile ilgili olarak ilgili yere başvuru yapmalıdır.

(4) Hak sahipliği talep edilen buluşlarla ilgili fikri mülkiyet haklarının korunma ve Sınai Mülkiyet Hakları Değerlendirme Kurulu (SMHDK)'nun kararı ile belirlenecek buluşların koruma ve ticarileştirme giderleri Üniversite veya İTÜNOVA TTO tarafından karşılanır. Diğer kurum ve kuruluşlarla ortak yürütülen projelerde, fikri mülkiyet haklarını koruma ve ticarileştirilme giderlerinin nasıl karşılanacağını sözleşme ile belirlemekle yükümlüdür.

(5) Üniversitenin hak sahibi olduğu fikri mülkiyet haklarının üçüncü kişiler tarafından hukuka aykırı kullanılma durumunun tespit edilmesi halinde her türlü hukuki sürecin takibini yapmakla yükümlüdür.

MADDE 6 – Buluş Yapanın Yükümlülükleri

(1) Üniversitede yapılan bilimsel çalışma ve araştırmalar sonucu gerçekleştirilen buluşlar, buluşçu tarafından geciktirilmeksizin ve yazılı olarak İTÜNOVA TTO'ya bildirilir.

(2) Buluş bildiriminde; buluşun konusu, teknik problem, bu problemin çözümü ve buluşun nasıl gerçekleştirilmiş olduğu açıklanır. Buluşun daha iyi açıklanması bakımından varsa gerekli diğer bilgi ve belgeler de buluş bildirim formuna eklenir.

(3) Buluş, birden çok kişi tarafından gerçekleştirilmiş ise, buluş bildirimi birlikte yapılabilir. Buluş, farklı yükseköğretim kurumundaki kişiler tarafından yapılmışsa, buluşu yapanlar buluş bildirimini kendi yükseköğretim kurumlarına ayrı ayrı yapmalıdır. Yapılacak bildirimde buluş sahiplerinin adları ve buluş üzerindeki katkı paylarının toplamı %100 olacak şekilde belirtilir. Katkı payları belirtilmemişse, katkı paylarının eşit olduğu kabul edilir.

(4) Buluşu yapan, buluşu kendi yükseköğretim kurumu dışında farklı yükseköğretim kurumlarının imkanlarını da kullanarak gerçekleştirmişse, buluş bildirimini kendi yükseköğretim kurumuna ve imkanlarından yararlanan yükseköğretim kurumuna ayrı ayrı yapmalıdır.

(5) Buluşu yapan, Yönergenin **7/1-b maddesine göre** tespit edilen eksiklikleri, bildirim kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde giderir. Aksi takdirde, buluş bildiriminin usulüne uygun yapılmadığı kabul edilir. Bu durumda buluş bildiriminin yeniden yapılması gerekir.

(6) Buluşu yapan, bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle yükseköğretim kurumu aleyhine doğan zararlardan sorumludur.

(7) Buluşu yapan, patent başvurusunun tüm aşamalarında, patent tescilinden sonra ve buluşun ticarileşmesi sürecinde İTÜNOVA TTO'ya her türlü destek buluş sahipleri tarafından sağlanır.

(8) Buluşu yapan, İTÜNOVA tarafından mail ile yapılan bildirimlere en geç 10 iş günü içerisinde cevap vermek ile sorumludur. Aksi halde İTÜNOVA TTO'nun süreci yürütme sorumluluğu ortadan kalkacak olup Buluşu yapan, süresi içerisinde cevap vermemesi nedeni ile yaşanacak olası hak kayıplarından sorumlu olacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projeler kapsamında yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan buluşlar, proje sorumlusu tarafından destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşu ile Üniversiteye bildirilmek zorundadır. (9) Üniversite dışında görevlendirilen araştırmacı, görevlendirildiği kurumda yaptığı çalışmalar sonucu ortaya çıkan buluşa ait bildirimleri görevlendirildiği kuruma yapar. Buluşla ilgili herhangi bir patent başvurusu yapılırsa, patent başvurusuna ait bilgiler, araştırmacının görevlendirildiği kurum veya araştırmacı tarafından gizlilik ihlali oluşturmayacak şekilde Üniversiteye bildirilir.

MADDE 7 – İTÜNOVA TTO'nun Yükümlülükleri

(1) İTÜNOVA TTO'nun Yükümlülükleri şunlardır:

- a) Buluş bildirimini kayıt altına almak
- b) Buluş bildiriminde eksiklik tespit etmesi durumunda, bildirim kendisine ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde, buluşu yapana eksikliklerin giderilmesi için bildirimde bulunmak,
- c) Üniversitenin hak sahipliği talebinde bulunduğu fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili başvuruları ve bu hakların ticarileştirilmesine yönelik çalışmaları yapmak,
- ç) Fikri mülkiyet haklarının korunması ve ticarileştirilmesi ile ilgili faaliyetlerde Üniversite ve araştırmacıların hak, itibar ve çıkarlarını gözetmek,
- d) Fikri mülkiyet haklarının korunma ve ticarileştirme süreçleri ile ilgili SMHDK tarafından alınan kararları uygulamak ve talep edilmesi halinde görüş bildirmek,
- e) Üniversitenin hak sahibi olduğu fikri mülkiyet haklarının üçüncü kişiler tarafından hukuka aykırı kullanılma durumunun tespit edilmesi halinde hukuk departmanı ile gerekli işlemleri yapmak,
- f) Fikri mülkiyet haklarının korunması ve ticarileştirilmesi sürecini takip etmek,
- g) Fikri mülkiyet haklarının korunması ve ticarileştirilmesi sürecinde gerektiğinde üçüncü kişilerden yardım ve/veya hizmet satın almak,
- h) Tescili gereken ve tescil ettirilmesi kararlaştırılan fikri haklara yönelik tüm başvuru ve takip işlemlerini yönetmek ve Üniversite adına takip etmek.
- ı) Fikri mülkiyet haklarının yönetimi ve ticarileştirme faaliyetleri için oluşturulabilecek bütçenin kararlaştırılması.
- i) Buluşla ilgili ticarileştirme stratejisinin oluşturulması ve SMHDK ve İTÜNOVA Yönetim Kurulu'na sunulması.
- j) Ticarileştirme portföyüne alınacak ya da portföyden çıkartılacak buluşların belli kriterler(coğrafi koruma kapsamı, tarifname kalitesi, yurtiçi yurtdışı başvuru süreci, patentin geçerlilik süresi, teknoloji hazırlık seviyesi,protatip durumu, yenilik durumu, buluşçuların desteği, ortak başvuru, buluşçunun şirket kurma opsiyonu, potansiyel lisansiyer durumu vb.) doğrultusunda belirlenmesi

MADDE 8 – Sınai Mülkiyet Hakları Değerlendirme Kurulu (SMHDK)'nin Yükümlülükleri

(1) SMHDK'nin yükümlülükleri şunlardır:

- a) Üniversite'nin fikri mülkiyet ile ilgili politikalarını belirlemek,
- b) Fikri mülkiyet hakları kapsamındaki tüm fikir ürünlerini idari, hukuki ve ekonomik açıdan yönetmek,
- c) Üniversite lehine korunan fikir ürünlerinin, üçüncü kişiler tarafından izinsiz kullanımıyla oluşan hak ihlali durumlarında yapılacak işlemlerde karar vermeye aracılık etmek,
- d) İTÜNOVA'ya bildirim yapılan tüm buluşlarla ilgili hak sahipliği ve başvuru süreçlerine ilişkin kararları vermek
- e) Fikir ürünlerinin korunması için ulusal ve uluslararası başvuruların hangi ülkelerde yapılacağına kararını vermek,
- f) Rektörlükten gelen talep ile seçilen İTÜ Markalarının İTÜNOVA TTO üzerinden süreçlerinin takip edilmesi kararını vermek,
- g) Konunun özelliğine ve belirlenmiş işletme politikalarına uygunluğuna göre, bazı fikri ürünlerinin ticaret sırrı olarak saklanması ve açıklanmamasının kararını vermek,
- h) Bu yönergeye uygun olarak fikirürünlerine ilişkin hak sahipliğinden doğan haklarla ilgili bedellerin belirlenmesi için SMHDK Başkanlığı aracılığı ile İTÜ Yönetim Kuruluna başvurmak,
- i) Teknoloji transferi, Üniversite-Sanayi İşbirliği sonucunda ortaya çıkan/çıkabilecek fikri mülkiyet hakları üzerindeki hak sahipliği konusunda gerekli kararları almak,
- j) Patent veya faydalı model belgelerine ilişkin yıllık ücretlerin yatırılması ile tasarımların süresinde yenilenmesi kararlarını vermek ve uygulamak,
- k) Üniversite öğretim elemanları tarafından üretilen bilgi sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet hak sahipliği konusunda "Ön Araştırma Raporları/Teknoloji Değerlendirme Raporları"nı inceleyerek konuyla ilgili üniversitenin hak sahipliği kararını vermek,
- l) Üniversitenin fikri mülkiyet üzerindeki hak sahipliğinden feragat etme, buluş ve tasarımın serbest buluş ve tasarım niteliği kazanması kararını vermek,
- m) Üniversitenin başvuru yapmayacağı ülkelerdeki fikri mülkiyete ilişkin haklarını, hak sahibinin talebine istinaden, ilgiliye devretme kararını vermek,
- n) Başvurusu yapılmış buluşun başvuru yapılmasından itibaren 8 yılın sonunda ticarileşmemesi durumunda, üniversitenin fikri mülkiyet üzerindeki hakkından vazgeçme kararını değerlendirmek,
- o) Fikri mülkiyet haklarının ticarileştirilmesi ile ilgili kararı vermek,
- p) Üniversitenin fikri mülkiyet hakkı ile ilgili hak sahipliğinden doğan haklara ilişkin bedelleri (lisans, devir vb.) belirlemek,
- q) İTÜ Yönetim Kurulu tarafından verilmiş kararları,

uygulamaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SMHDK'nin Oluşumu, Hak Sahipliği ve Fikri Mülkiyet Hakları Başvuru, Değerlendirme ve Ticarileştirme Süreci

MADDE 9 – SMHDK'nin Oluşumu, Toplanması ve Kararları

(1) SMHDK, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olup sekiz (8) kişiden oluşur.

Kurul üyeleri;

- Rektör
- Ar-ge'den Sorumlu Rektör Yardımcısı,
- Araştırma Dekanlığı Dekanı
- Akademisyen
- İTÜNOVA TTO Genel Müdürü
- İTÜNOVA TTO Fikri Mülkiyet Hakları Sorumlularından oluşur.

- İTÜNOVA TTO, SMHDK'nın sekretaryasını ve kurul işlerini yapar. SMHDK gerekli hallerde Üniversite bünyesindeki ve/veya Üniversite dışındaki konunun uzmanlarından görüş ister.

- (2) SMHDK Başkanı, Rektör'dür. Üyeler, Rektör tarafından üç yıl süreyle görevlendirilir. Makam boşalması nedeniyle boşalan üyelik için Rektör tarafından yeniden görevlendirme yapılır. Süresi dolan üye, yeniden görevlendirilebilir.
- (3) SMHDK Başkan Vekili Ar-ge' den sorumlu Rektör Yardımcısıdır. Kurul Başkanının toplantıya katılmadığı durumda Kurula Kurul Başkan Vekili Başkanlık eder.
- (4) Kurul, gerek görüldükçe toplanır.
- (5) SMHDK, üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlar, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla alınır.

MADDE 10- Hak Sahipliği

(1) Buluş üzerinde Üniversite tarafından verilen hak sahipliği kararının, buluş bildiriminin usulüne uygun olarak İTÜNOVA TTO'ya ulaştığı tarihten itibaren en geç dört ay içerisinde sonuçlandırılması ve buluşu yapan/yapanlara yazılı olarak bildirilmesi gerekir.

(2) İTÜNOVA TTO, hak sahipliği kararının, buluşu yapana bildirim tarihinden itibaren dört ay içerisinde (buluşçu ile Üniversitenin anlaşması halinde en geç altı ay içinde) patent başvurusu yapmakla yükümlüdür. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır.

(3) Buluş yapan, hak sahipliğine ilişkin kararın kendisine bildirim tarihinden itibaren iki ay içerisinde buluşunun serbest buluş olduğunu ileri sürerek hak sahipliği kararına karşı itiraz edebilir. İtiraz kabul edilirse veya yapılan itiraz hakkında, Üniversite tarafından iki ay içerisinde karar verilmemesi halinde buluş, serbest buluş niteliği kazanır.

(4) Üniversite, patent başvurusu veya patent hakkından vazgeçer ise öncelikle buluşu yapana başvuru veya patent hakkını üç ay içerisinde devralmasını teklif eder. Buluş yapanın teklifi kabul etmesi durumunda buluş üzerindeki haklar bedelsiz devredilerek buluşla ilgili gerekli olan belgeler teslim edilir. Üniversite, başvuru veya patent hakkını buluşu yapana devretmesi durumunda inhisari nitelikte olmayan kullanma hakkını uygun bir bedel karşılığında saklı tutabilir.

Buluş yapanın teklifi kabul etmemesi durumunda patent başvurusu veya patent üzerindeki tasarruf yetkisi Üniversiteye ait olur. (5) Bildirim yapılmaksızın patent başvurusu yapılmışsa, buluş yapan tarafından bir ay içerisinde Üniversiteye bilgi verilir. Bu durumda Üniversite iki ay içerisinde başvurunun kendi başvurusu olarak kabul edilmesi ve işlem görmesi için ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunur. Aksi takdirde buluşun serbest buluş olduğu kabul edilir.

MADDE 11: Buluş Bildirim Süreci ve Süreçle ilgili İş Akışı

- I) Buluş yapan, buluş bildirim formunu doldurup İTÜNOVA TTO'ya iletir,
- II) Buluş bildirimini İTÜNOVA TTO'ya ulaşması ile bildirim süreci başlar.
  - a) Buluş Sahiplerinin Tamamının İstanbul Teknik Üniversitesinden Olması Halinde
    1. Üniversitede yürütülen bilimsel çalışmalar ve araştırmalar sonucunda gerçekleştirilen buluşlar için buluş bildirim formu Buluşçular tarafından doldurulup elektronik ortamda İTÜNOVA TTO'dan ilgili uzmana ve ıslak imzalı olarak da geciktirmeksizin İTÜNOVA TTO'ya bildirilir.
    2. Birden fazla Buluşçunun olması halinde buluşçuların , Buluş üzerindeki hak paylaşımları için tüm buluşçuların imzalamış olduğu buluş bildirim formunda belirtilen oranlar esas alınır.
    3. Buluşçu bildirimde bulunmaksızın patent/faydalı model veya tasarım başvurusu yapmışsa, gecikmeksizin başvuru evrakları ile birlikte başvuru yapıldığına dair bildirimini İTÜNOVA TTO'ya yapar.Buluşçunun bildirimde bulunmaması sebebiyle Üniversite'nin uğrayacağı her türlü hak kaybı ve zarardan buluşçu sorumludur.
  - b) Başka Üniversite Çalışanı ile Ortaklı Buluşun Bildirimi
    1. Buluşçulardan bir veya daha fazlası buluş bildirimini yapıldığı tarihte başka üniversite çalışanı ise; ilk bildirimini İTÜNOVA TTO'ya yapılmadıysa; bağlı bulunduğu üniversiteye yazılı olarak bildirim yapıldığı tarihin ve bildirim sonucunda alınan kararı, buluş bildirim formu ile birlikte İTÜNOVA TTO'ya bildirir.
  - c) İşletme Sahibi Veya Ortağı olan Araştırmacı Ve Üniversite Çalışanlarının Bildirimi
    1. Herhangi bir işletmeye sahip veya ortak olan Araştırmacı ve Üniversite Çalışanları bir buluş gerçekleştirdikleri zaman buluş bildirim formu ile birlikte İTÜNOVA TTO'ya bildirmelidirler.
    2. İTÜNOVA TTO'ya yapılan bildirimde buluşun, işletmenin kaynaklarını kullanarak işletmenin faaliyet alanında yapıldığını ve Üniversite kaynaklarının kullanılmadığını gösteren Serbest Buluş olduğunu ispatlayıcı belgeler de eklenmelidir.
  - d) İstanbul Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinatörlüğü Destekli Projelerin Bildirimi
    1. İstanbul Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenen projelerden Buluş ortaya çıkması durumunda projede yer alan Araştırmacılar ve Proje detayları buluş bildirim formuna eklenerek İTÜNOVA TTO'ya bildirilmelidir.
  - e) Kamu Destekli Projelerin Bildirimi
    1. Kamu destekli projeler kapsamında gerçekleştirilen deneysel çalışmalar, araştırma geliştirme ve benzeri faaliyetler sırasında ortaya çıkan Buluşlar, kamu destekli projelerde ortaya çıkan Buluşlar olarak kabul edilir.
    2. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklen projelerde ortaya çıkan Buluşlar, destek sağlayan kamu kurumuna ve İTÜNOVA TTO'ya ayrı ayrı bildirilmelidir.

- f) Üçüncü Taraflar İle Yürütülen Çalışmaların Bildirimi
Araştırmacıların ve Üniversite Çalışanlarının Üçüncü Taraflarla belirli bir sözleşme ve/veya proje kapsamında yapmış oldukları çalışmalar sonucunda ortaya çıkan Buluşlar; Buluş Bildirim Formu ile İTÜNOVA TTO'ya ve Üçüncü taraflara ayrı ayrı bildirilmelidir. Söz konusu bildirimde Üçüncü Taraflar ile imzalanan sözleşmelerin ve/veya projelerin bir nüshası da Buluş Bildirim Formuna eklenmelidir.

MADDE 12: Değerlendirme Süreci

- (1) Buluş bildirim formu ve gerekli ek belgelerle patent ön araştırması yapılır.
- (2) Yapılan ön araştırma sonucu elde edilen bilgiler ışığında Ön Araştırma Raporu hazırlanır ve değerlendirilmek üzere buluşu yapana iletilir.
- (3) Buluşu yapandan gelen görüşler ile birlikte Ön Araştırma Raporu nihai halini alır.
- (4) Ön araştırması tamamlanan buluş SMHDK'na sunulur.
- (5) Hazırlanan rapor ve fikri sınai mülkiyet hakları sorumlularının görüşleri ışığında hak sahipliğine ilişkin karar verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM Ticarileştirme ve Gelir Paylaşım Esasları

MADDE 13: Ticarileştirme

(1) Buluşla ilgili ticarileştirme stratejisi SMKDK ve İTÜNOVA Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Belirlenen stratejinin uygulanması süreci İTÜNOVA TTO tarafından yürütülür.

MADDE 14: Gelirin Kaydı ve Paylaşım Esasları

- (1) Üniversitenin hak sahibi olduğu patent, faydalı model ve tasarımların kullanılması, lisanslanması, devri veya benzeri yollarla ticarileştirilmesinden elde edilen gelir öncelikle Üniversite Strateji Daire Başkanlığında ticarileştirme özelinde açılan proje özel hesabına alınır.
- (2) Elde edilen gelirden öncelikle İTÜNOVA tarafından buluş özelinde yapılan patent ve ticarileştirme masrafları düşülür ve Strateji Daire Başkanlığı tarafından İTÜNOVA'ya aktarılır.
- (3) Elde edilen gelir patentin satışından kaynaklanıyorsa patent ve ticarileştirme masrafları düşüldükten sonra gelir paylaşımının ne şekilde olacağına SMHDK tarafından karar verilir. Gelirin, patentin lisanslanması ya da farklı yollarla elde edilmesi durumunda paylaşım oranları ayrı bir sözleşme ile şartlara bağlı olarak belirlenecektir.
- (4) Üniversitenin hak sahibi olduğu patent ve faydalı modelden elde edilen gelirin paylaşımı
Üniversite ile buluşu yapanlar arasında düzenlenecek sözleşme ile belirlenir. Bu sözleşmede buluşçulara dağıtılacak pay gelirin 1/3'ünden az olamaz.
- (5) Üniversitenin hak sahibi olduğu tasarımlardan elde edilen gelirin paylaşımı, tasarımcıya en az 1/2 'si verilecek şekilde SMHDK tarafından belirlenir.

- (6) Fikri mülkiyet haklarından elde edilen gelirin, buluşu yapanın ve İTÜNOVA'nın masrafları ve payı ayrıldıktan sonra kalan kısmı Strateji Daire Başkanlığı tarafından Bilimsel Araştırma ve Projeler'de kullanılmak üzere ilgili gelir kalemine aktarılır.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

MADDE 15- Yürürlük

Bu yönerge İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 16- Yürütme

Bu yönerge hükümlerini İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.

MADDE 17- Hüküm Bulunmayan Haller

Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde 6769 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanarak düzenlenen ilgili yönetmelik hükümleri ve Üniversite Senatosu kararları geçerlidir.

Geçici Madde-1

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ve ilgili Yönetmeliğinin yürürlüğe girmesi sonrası yapılan tüm başvurular için yönergenin yürürlüğe girdiği tarih itibari ile bu yönerge hükümleri uygulanır.